

הכנסת העשרים וחמש

יוזמות : חברות הכנסת מיכל שיר סגמן
מיכל מרים וולדיגר

4518/25/פ

הצעת חוק התקשורת (בזק ושידורים) (תיקון – הגנה על קטינים מפני תוכן פוגעני באינטרנט באמצעות אומדן גיל), התשפ"ד–2024

1. תיקון סעיף 4ט בחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב–1982¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 4ט(א), בהגדרה "תוכן פוגעני", אחרי פסקה (4) יבוא :
" (5) תוכן אלים שיש בו רצח, קטטה, ביזוי, השפלה או התעללות."
2. אחרי סעיף 4ט לחוק העיקרי יבוא :
"אומדן גיל 4. (א) בסעיף זה –
באתרים בעלי תוכן פוגעני

"אבטחת מידע", "מאגר מידע" – כהגדרתם
בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א–
1981² ;

"אומדן גיל" – הערכת גיל משתמש באתר
אינטרנט בעל תוכן פוגעני, ברמת דיוק
גבוהה, באמצעות שימוש בבינה מלאכותית
או מאגרי מידע מסוג שקבע השר לפי סעיף
קטן (ג) ;

"אתר אינטרנט" – אתר אינטרנט שיש לציבור
אפשרות כניסה או גישה אליו בתשלום או
בלא תשלום, לרבות תוך שימוש בקוד או
בסיסמה ;

¹ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

² ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

”בינה מלאכותית” (Artificial intelligence) – מערכת המפגינה התנהגות תבונית באמצעות ניתוח סביבתה ונקיטת פעולות, במידה מסוימת של אוטונומיות, כדי להשיג את מטרתה; מערכת כאמור עשויה להתבסס על תוכנה בלבד ולפעול במרחב המקוון, או להיות מוטמעת בהתקן פיזי; ”תוכן פוגעני” – כהגדרתו בסעיף 4ט(א).

(ב) אתר אינטרנט המציג תוכן פוגעני, יבצע אומדן גיל לכל משתמש טרם חשיפתו לתכני האתר; נמצא כי המשתמש אינו מעל גיל 18 לפי אומדן הגיל, תחסם גישתו לאתר האינטרנט ולתוכן המוצג בו.

(ג) השר רשאי לקבוע סוג בינה מלאכותית או מאגר מידע (להלן – מערכת אומדן) בה ישתמש אתר אינטרנט המציג תוכן פוגעני לצורך ביצוע אומדן גיל; בבחינת מערכת אומדן כאמור, ישקול השר, בין השאר, את אלה:

(1) רמת דיוק המערכת באומדן גיל;

(2) אמצעים שנקטו בידי בעל הבינה המלאכותית או מאגר המידע לאבטחת המידע המצוי במערכת או במאגר כאמור.

(ד) בעל אתר אינטרנט המציג תוכן פוגעני יישא בכל העלויות הכרוכות בהתקנת מערכת אומדן.

(ה) השר ידווח לוועדת הכלכלה של הכנסת, אחת לשנה, החל מתום שישה חודשים מיום פרסומו של חוק זה, על אופן יישום הוראות חוק זה בתקופה שקדמה למועד הדיווח, ובכלל זה על מספר העיצומים הכספיים שהוטלו מכוח פרט (ג1) בחלק ב' לתוספת הרביעית וגובהן.”

תיקון התוספת 3. בתוספת הרביעית לחוק העיקרי, בחלק ב', אחרי פרט (ב1) יבוא:
הרביעית

"(ג1) הפר הוראה לפי סעיף 4 לעניין שימוש באומדן גיל באתר בעל תוכן פוגעני."

4. תחילה
 5. תקנות ראשונות
- תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה).
- תקנות ראשונות לפי סעיף 4(ג) לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה, יותקנו עד יום התחילה.

דברי הסבר

הטכנולוגיה המתקדמת והנגישות המידית לאינטרנט על שלל תכניו, מביאות עימן הזדמנויות רבות לצד סכנות לחשיפה לתכנים קשים, בעלי תוכן אלים או מיני. כאשר מדובר בילדים, הסכנה גדולה עוד יותר, כיוון שהם עומדים אל מול התכנים הללו ללא כל הגנה ועם יכולות הבחנה וסינון מוגבלות ביותר. למרבה הכאב, מאורעות כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) תועדו באופן מחריד בידי בני העוולה, והרשת הוצפה בסרטונים קשים ביותר של פרעות, מלחמה ואלימות, ללא כל סינון. תיעוד והפצת תכנים אלו התבצעו במסגרת לוחמה פסיכולוגית ובכוונת מכוון לפגוע פגיעות בנפש, בנוסף לפגיעות הגוף. כך נוכחנו שוב בסכנה המידית האורבת לכל אחד, ובעיקר לילדים ולבני הנוער, במרחבי הרשת.

חשיפה לתכנים קשים, בהם תכנים פורנוגרפיים או תכני אלימות קשים על ידי ילדים ובני נוער היא תופעה שכיחה היוצרת נזקים חמורים. מחקרים מלמדים כי נערים שנחשפו בגיל צעיר לפורנוגרפיה עלולים בסבירות גבוהה יותר להפגין אמונה ב'מיתוסים של אונס' שמצדיקים או מגנים על אלימות מינית, ואף לאמץ נטיות התנהגותיות מיניות מופרזות בגיל צעיר ונטו יותר לסבול מחרדה, דיכאון, הערכה עצמית נמוכה, נטייה להפרעות אכילה ופגיעה עצמית, שימוש בסמים ואלכוהול, ונפגעו יותר מהטרדות או פגיעות מיניות. המוח המתבגר, הלא מפותח, רגיש במיוחד לתוכנים פוגעניים, מה שעלול להוביל לתגובות קיצון אשר יתבטאו בתפקוד ושיקול דעת לקויים, כולל פגיעה בשיפוט, בזיכרון ובוויסות רגשי.

כיום, זירת התכנים ברשת מופקרת לחלוטין, ובהתחשב בנגישות הרחבה שיש לכל ילד לגלישה במרחבי הרשת, סכנת ההיחשפות לתכנים קשים היא מוחשית, ברורה ומיידית. אל מול חופש היצירה והביטוי, וחירות הפרט לבחור את התכנים אותם הוא צורך, יש לעמוד על ההכרח להגן על ילדינו מפני תכנים קשים ברשת.

מטרת הצעת חוק זו היא לאמץ בחקיקה מנגנון לאומדן גיל שתמנע חשיפה של קטינים לתכנים פוגעניים ברשת, בין היתר תכני אלימות קשה ותכני פורנוגרפיה.

לפיכך מוצע לתקן את ההגדרה הקיימת כיום לתוכן פוגעני בסעיף 4ט לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982 (להלן – החוק), כך שתכלול אלמנט נוסף והוא תוכן של אלימות קשה. לצד הרחבה ודיוק של הגדרת תוכן פוגעני, מוצע להגדיר כי תהליך אומדן הגיל יהיה תהליך טכנולוגי לאומדן גיל המשתמש ברמת דיוק גבוהה, באמצעות שימוש בבינה מלאכותית או מאגר מידע מסוג שיקבע השר בתקנות.

עוד מוצע לקבוע כי על כל אתר המציג תוכן פוגעני לבצע אומדן גיל ולחסום גישה לתכנים כאמור עבור מי שנמצא כי לא מלאו לו 18. יצוין כי אומדן הגיל הוא הליך חד פעמי, ולאחר שבוצע פעם אחת ממכשיר מסוים, לא יידרש זיהוי נוסף בכניסות הבאות מאותו המכשיר. יודגש כי החובה לבצע אומדן גיל, והעלויות הכרוכות בהתקנת מערכת לביצוע אומדן גיל, תוטל על בעלי האתר בו מוצג תוכן פוגעני. בנוסף מוצע לתקן את התוספת הרביעית לחוק ולקבוע כי אם ספק מורשה הפר את הוראות סעיף 4 המוצע, המנהל יהיה רשאי להטיל עליו עיצום כספי בגובה של עד 25% מהסכום הבסיסי הקבוע בסעיף 37א(2) לחוק, שהוא 65,215 שקלים חדשים.

עוד מוצע כי שר התקשורת ימסור דיווח לוועדת הכלכלה של הכנסת, אחת לשנה, בדבר יישום הוראות סעיף 4 לחוק, כמו גם בדבר כמות הקנסות שהוטלו מכוח פסקה (ג1) לחוק כנוסחה בהצעה זו וגובהן. מוצע כי דיווח ראשון לוועדת הכלכלה ייעשה בתום שישה חודשים מיום פרסומו של החוק ברשומות. כמו כן, מוצע כי השר יקבע תקנות ראשונות לעניין סוג בינה מלאכותית או מאגר מידע בה ישתמש אתר אינטרנט המציג תוכן פוגעני לצורך ביצוע אומדן גיל עד יום התחילה.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

כ"ד באדר ב' התשפ"ד (03.04.2024)